

2018. gada 8. jūnijā notikušās

“NĪCAS NOVADA UZŅĒMĒJU TIKŠANĀS”

protokols Nr.1

Tikšanās atklāta 2018. gada 8. jūnijā, plkst. 16.⁰⁰

Tikšanos koordinē un vada: Nīcas novada domes Attīstības nodaļas vadītāja Vita Liepiņa

Uzaicinātie speciālisti: Meliorācijas inženieris
Nīcas novada domes Komunālās pārvaldes vadītājs
Ekonomikas ministrijas būvniecības departamenta direktora vietnieks
Latvijas arhitektu savienības pārstāve/arhitekta
Nīcas novada domes arhitekts

Piedalās aptuveni 35 klausītāji, to skaitā Nīcas novada uzņēmēju grupas dalībnieki, tūrisma, lauksaimniecības uzņēmumu pārstāvji, z/s pārstāvji, būvniecības nozares pārstāvji un Nīcas novada pašvaldības un Tūrisma informācijas centra pārstāvji.

Darba kārtībā:

1. Saruna ar ekspertu par meliorāciju;
2. Valsts ceļi – novada teritorijas ceļi un to nākotne;
3. Nīcas novada uzņēmējdarbības atbalsta stratēģija un rīcības plāns;
4. Atvērtā paneldiskusija ar speciālistiem par tūrisma nozari un būvniecību Nīcas novadā.

1. SARUNA AR EKSPERTU PAR MELIORĀCIJU

Meliorācijas inženieris sniedz skaidrojumus par meliorācijas likumu, meliorācijas sistēmu iedalījumu, to būvniecību, ekspluatāciju un uzturēšanu, meliorācijas digitālo kadastru www.melioracija.lv. Eksperts skaidro, ka:

- pašvaldības meliorācijas sistēmas nodrošina attiecīgā pašvaldība;
- pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmas - attiecīgās zemes īpašnieki vai tiesiskie valdītāji;
- koplietošanas meliorācijas sistēmu ekspluatē un uztur attiecīgās zemes īpašnieki vai tiesiskie valdītāji;
- viena īpašuma meliorācijas sistēmu ekspluatē un uztur attiecīgās zemes īpašnieks vai tiesiskais valdītājs.

Pašvaldība var piedalīties pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmas būvniecībā, ekspluatācijā un uzturēšanā un gadījumos, kad koplietošanas meliorācijas sistēma nenodrošina meliorācijas sistēmu un hidrotehnisko būvju būvnormatīvos paredzēto ūdens režīmu vai rada avārijas draudus, arī pašvaldība ir tiesīga nodrošināt koplietošanas meliorācijas sistēmas finansēšanu, iekasējot maksājumu no zemes īpašnieka vai tiesiskā valdītāja.

Meliorācijas speciālists īsi komentē arī par meliorācijas sistēmām Nīcas novadā. Novadā ir 7 polderu sūkņu stacijas, VSIA “Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi” uzraudzībā esoši polderu aizsargdambji, kā arī valsts un valsts nozīmes meliorācijas sistēmas (ūdensnotekas). Nīcas novadā nav

reģistrētu pašvaldības un pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmu, taču ir vairākas koplietošanas un viena īpašuma meliorācijas sistēmas.

Eksperts informē, ka ir iespēja saņemt ES finansiālu atbalstu no Lauku atbalsta dienesta (LAD) meliorācijas sistēmu pārbūvei un atjaunošanai, tai skaitā pārbūvētajam vai atjaunotajam meliorācijas objektam piegulošu brauktuvju klātņu pārbūvei vai atjaunošanai (bez seguma). Atbalsta saņemšanas kārtību reglamentē 2014.gada 30.septembra Ministru kabineta noteikumi Nr. 600, kuros tad arī noteikts, ka meliorācijas sistēmu pārbūve un atjaunošana ir ES "Atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības un mežsaimniecības infrastruktūras attīstībā". ES līdzfinansējuma intensitāte viena īpašuma meliorācijas sistēmām vai kopprojektiem ir 50-60%, pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmām 90%. Nemeliorētās zemes, kuras nav reģistrētas digitālajā meliorācijas kadastrā, nevar pretendēt uz LAD finansējumu. Papildus meliorācijas inženieris atzīmē, ka nereti ir situācijas, kad grāvis ir robeža starp vairākiem zemju īpašniekiem, tādā gadījumā, meliorācijas sistēmas atjaunošanas vai pārbūves projekts būs kā vairāku īpašnieku kopprojekts.

Vita Liepiņa: vai pastāv iespēja, ka pašvaldība pārņem citu zemju īpašnieku vai tiesisko valdītāju meliorācijas sistēmas, lai startētu LAD atbalsta programmā, jo pašvaldībām atbalsta intensitāte ir krietni lielāka, un pēc tam, kad projekts ir īstenots, atjaunotajām meliorācijas sistēmām atkal maina iedalījumu/piederību?

Meliorācijas inženieris skaidro: sākot no 2015. gada 1. janvāra, pašvaldības ar lēmumu ir tiesīgas piešķirt koplietošanas meliorācijas sistēmām pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmas statusu. Tādā veidā pašvaldības ir tiesīgas saņemt LAD finansējumu, lai iztīrītu pārņemtos grāvjus/notekas. Pēc tam, projektam noslēdzoties, pašvaldība atgūt ieguldītos finansiālos līdzekļus var no privāto zemju īpašniekiem, tos iekasējot. Speciālists atzīst, ka tāda prakse gan Latvijā līdz šim vēl nav bijusi.

Papildus meliorators informē, ka šī gada rudenī LAD izsludinās 5. kārtu finansējuma apgūšanai apakšpasākumā "Atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības un mežsaimniecības infrastruktūras attīstībā" fiziskām personām, juridiskām personām, lauku saimniecībām un pašvaldībām, kur viena no atbalstāmajām aktivitātēm būs arī meliorācijas sistēmu pārbūve un atjaunošana, tai skaitā pārbūvētajam vai atjaunotajam meliorācijas objektam piegulošo ceļu pārbūve vai atjaunošana (bez seguma). Būvniecības darbi jāveic 2 gadu laikā.

2. VALSTS CEĻI – NOVADA TERITORIJAS CEĻI UN TO NĀKOTNE

Nīcas novada domes Komunālās pārvaldes vadītājs par reklāmas izvietojumu gar Latvijas valsts autoceļiem: likuma "Par autoceļiem" 20. pants nosaka tirdzniecības, sabiedriskās ēdināšanas, citu pakalpojumu objektu un to reklāmas izvietojumu kārtību gar autoceļiem. Tā kā Nīcas novadā ir fiksētas vairākas vietas, kur reklāmas ir izvietotas bez AS "Latvijas Valsts ceļi" saskaņojuma, AS "Latvijas Valsts ceļi" pārstāvji lūdza aktualizēt šo jautājumu un saskaņot patvaļīgi izvietotās reklāmas. Naudas soda apmērs par likuma prasību neievērošanu ir liels. Savukārt otra problēma, ko ir uzsvēruši AS "Latvijas Valsts ceļi" pārstāvji, saistīta ar nobrauktuvju izveidi no A11 šosejas.

Ja tiek ierīkota nobrauktuve/ pieslēgums pie A11 šosejas no sava privātīpašuma, tad arī šai darbībai ir jābūt saskaņotai ar AS "Latvijas Valsts ceļi", jo tas ir saistīts arī ar drošību uz ceļiem. Komunālās pārvaldes vadītājs vēlreiz uzsver, ka likuma normas, kuras nosaka saskaņojumu nepieciešamību, ir jāievēro, un arī AS "Latvijas Valsts ceļi" ir ļoti pretimnākoši, jo ir ieinteresēti, lai viss būtu sakārtots un drošs lietošanai.

Komunālās pārvaldes vadītājs turpina par Jūrmalciema ceļu (Valsts vietējais autoceļš V1231 Klampji–Jūrmalciems), kuram Latvijas Valsts ceļi ir noteikuši masas ierobežojumu 10t, uzsverot, ka šo nosacījumu pašvaldība nevar mainīt. Ja pa šo ceļu grib pārvietoties transportlīdzekļi, kuriem pilna masa ir virs 10t, tad atkal ir jāsaņem AS “Latvijas Valsts ceļi” saskaņojums. Turklāt, ierobežojumi ir atkarīgi arī no laika apstākļiem un gaisa temperatūrām. Var gadīties, piemēram, kad ļoti karstā laikā ceļš uzkarst tiktāl, ka tiek noteikts vēl stingrāks masas ierobežojums 7t vai pat 5t. Diemžēl Jūrmalciema ceļš ir izbūvēts ar konkrētu celtspēju un tas ir arī jāievēro.

Precizējošs jautājums no zāles: vai Latvijas Valsts ceļi tiešām piedāvā iespēju saskaņot transportlīdzekļu, kuru masa pārsniedz 10t, pārvietošanos pa Jūrmalciema ceļu?

Komunālās pārvaldes vadītājs: jā, Latvijas Valsts autoceļos ir iespēja saskaņot smagās kravas, bet prakse pierāda, ka Latvijas Valsts ceļi tomēr pakļaujas likumam un noteiktās tonnāžas nepalielina.

No zāles: bet, kā zināms, Bernāti un Jūrmalciems Nīcas novadā ir nedefinētas kā tūrisma teritorijas, līdz ar to tur brauc lielie tūristu autobusi, kuriem tonnāža ir virs 10t. Kā šie tonnāžu ierobežojumi sadzīvo ar tūrismu?

Komunālās pārvaldes vadītājs: esmu saņēmis no Nīcas uzņēmēju grupas vēstuli ar vairākiem jautājumiem. Uz tiem jautājumiem, uz kuriem es varēju atbildēt, es atbildēju. Daļu jautājumu, kuri attiecas uz valsts ceļiem, iesniegsim arī AS “Latvijas Valsts ceļi”, lai zinātu arī viņu viedokli/nostāju un vai nevar kaut kādā veidā tomēr palielināt Jūrmalciema ceļam tonnāžu. Uzņēmēji prasīja pašvaldībai pieņemt arī saistošos noteikumus, tomēr jāsaprot, ka likums ir augstāks un ceļu satiksmes noteikumus pašvaldība nevar izmainīt. Pašvaldība var izvērtēt pašvaldības nozīmes ceļu stāvokli, pieņemt aktus un nākt uzņēmējiem pretī, bet, tiklīdz runa ir par valsts nozīmes ceļiem, pašvaldība nav tiesīga izdot jebkādus saskaņojumus. Tad katrai privātai vai juridiskajai personai ir jāvēršas pie AS “Latvijas Valsts ceļiem” personīgi.

Komentē Vita Liepiņa: mums ir jāsaprot, ka ir divas puses, - iedzīvotāji un uzņēmēji. Un mums kā pašvaldībai ir jāizstāv visu intereses. Ja es būtu vienkāršs Jūrmalciema iedzīvotājs, tad mana interese būtu ilgstoši pārvietoties pa labā kārtībā esošu ceļu. Vienalga, vai tas ir pašvaldības vai valsts. Un kā jau Komunālās pārvaldes vadītājs teica, mēs kā pašvaldība rakstīsim un uzdosim Jūsu interesējošos jautājumus tālāk AS “Latvijas Valsts ceļiem”. Tas ir tas, ko mēs varam darīt un jau arī darām, līdzīgi kā virzījām tālāk sarunu un jautājumus par ceļu Nīca – Grobiņa. Mēs nedrīkstam ignorēt šos noteiktos ierobežojumus un konkrētā ceļa celtspēju.

Uzņēmējs no zāles: bet tas jau tiek ignorēts, jo ikdienā redzam gan tūristu autobusu, gan “Clean R” atkritumu apsaimniekošanas mašīnas, kuras pa šo Jūrmalciema ceļu pārvietojas, neskatoties uz tonnāžas ierobežojumu.

Komunālās pārvaldes vadītājs: specializētais transports pa šiem ceļiem pārvietoties drīkst. Jebkurā gadījumā, vēlreiz uzsveru, ka mēs šo jautājumu par Jūrmalciema ceļu virzīsim tālāk un adresēsime AS “Latvijas Valsts ceļiem”. Dotajā brīdī smagās kravas vienkārši ir jādala, lai ievērotu šos te ierobežojumus.

Komentārs no zāles: Jūrmalciema ceļam nav vēl nemaz uzliktas visas kārtas. Ja ceļš tika asfaltēts 2015. gadā, un teica, ka otru kārtu tiks pēc 5 gadiem, tad pēc 2 gadiem būs šī jauna kārta, kas iespējams, tad arī atrisinās saspīlēto situāciju.

Komunālās pārvaldes vadītājs: var būt situācija, ka rudenī, kad asfalts tik ļoti neuzkarst un ir aukstāks laiks, Valsts ceļi atļauj pārvietoties smagajiem transportlīdzekļiem. Vasarā, kad ir karsts, viennozīmīgi smagajiem transportlīdzekļiem aizliegts pārvietoties pa Jūrmalciema ceļu. Ja mēs visu laiku cīnījāmies par to, lai šis ceļš būtu asfaltēts, tad tagad, kad tas ir panākts, tas ir arī jārespektē.

Komunālās pārvaldes vadītājs tālāk turpina par ceļiem un ceļu remontiem Nīcas novadā: Šogad pašvaldība uzlabos 7 no 21 pašvaldības tiltiem, veicot tehnisko apsekošanu un pārbaudot tehnisko specifikāciju. Pēc šo tiltu apsekošanas, pievērsīsimies arī mazāk svarīgu tiltu apsekošanai. Pārbaudīsim kravnesību, vai varam tos droši lietot, jo no Padomju laikiem ar šiem tiltiem nekas nav darīts. Pašvaldības grants ceļu seguma atjaunošanai atvēlēti 10 000 eiro, bet par to, kuriem ceļiem tieši atjaunot segumu, vēl tiks diskutēts gan ar deputātiem, gan ar izpilddirektoru, gan citiem domes darbiniekiem. Labprāt gaidīsim priekšlikumus arī no uzņēmējiem, lai izvēlētu aktuālākos grants ceļus un kopīgi panāktu maksimālu labumu visiem. Priekšlikumus var iesniegt gan Attīstības nodaļai, gan Komunālajai pārvaldei.

Gandarījums ir par ceļu Jūrmalciems – Ūpji. Beidzot pēc gada esam sagaidījuši finansējumu, no Aizsardzības ministrijas un šobrīd šim ceļa posmam tiek atjaunots segums, kurš tika sabojāts pēc armijas apmācībām. Vēl,- Lauku atbalsta dienests šobrīd izvērtē projektu, kurā paredzēts atjaunot vēl 5 grants ceļus ar ārējo līdzfinansējumu 710 000 eiro apmērā. Cerams, ka jūlijā varēsim uzsākt šo ceļu atjaunošanas darbus.

Komunālās pārvaldes vadītājs turpina: esam aizsūtījuši "Latvijas Valsts ceļiem" vēstuli par grants ceļa seguma atjaunošanu ceļam Nīca-Grobiņa, posmā no Rudes līdz Grobiņai, kur sākas grants ceļš. Vēl šogad ir veikta arī pretputekļu apstrāde cauri Otaņķu centram līdz Nīcas novada un Grobiņas novada robežai, posmos, kur ir dzīvojamās mājas, viensētas.

No zāles jautājums par ceļa Nīca-Grobiņa nomales norakšanu pēc greiderēšanas.

Komunālās pārvaldes vadītājs atbild: tik, cik ir noraksts, tik arī finansējums ceļu uzturētājiem pietika. Vairāk naudas šim pasākumam netika atvēlēts. Vaicāju Latvijas Valsts ceļu uzturētājiem: vai tālāk netiks noraksts? Uz ko saņēmu atbildi, ka dotajā brīdī papildus finansējuma nav. Līdzekļi ir tikai greiderēšanai un bedru aizrakšanai.

Komentārs no zāles: par Jūrmalciema ceļa iedalīšanu Nīcas novadam apsaimniekošanā, lai varētu noņemt tonnāžas ierobežojumu.

Komunālās pārvaldes vadītājs atbild: mums ir iedalīti valsts līdzekļi 124 000 eiro apmērā 202 km (pašvaldības ceļi) uzturēšanai. Tas ir aptuveni 600 eiro uz km, kas ir ļoti minimāli. Un, lai Jūrmalciema ceļu uzturētu, kaut arī tas ir asfaltēts, ir jāiegulda lieli finansiālie līdzekļi, tāpēc sākumā vajadzētu sagaidīt, kad Latvijas Valsts ceļi uzliks otru asfalta seguma kārtu un tad domāt par šī ceļa pārņemšanu pašvaldības apsaimniekošanā. Sākumā ir jāsaprot, cik lieli ieguldījumi ir nepieciešami un kā mēs ar to tiksīm galā.

No zāles: Nīcas uzņēmēju grupa bija uzrakstījusi iesniegumu Nīcas novada domei par velociņa izveidi Liepāja-Nīca.

Komunālās pārvaldes vadītājs: Latvijas Valsts ceļi gatavo atbildi, arī ministrijā šie dokumenti ir, bet būtiskākais šajā jautājumā ir aspekts par finansēšanu, jo tās nav mazas naudas. Kad bijām publicējuši Nīcas novada mājaslapā rakstu, lai iedzīvotāji atbrīvo autoceļa A11 nodaļuma joslu pirms autoceļa remontdarbiem, galvenais bija attīrīt nodaļuma joslu no Liepājas robežas līdz Bernātiem, jo šis

varētu būt 1. veloceļa posms. Velocelļa izbūve līdz Bernātiem ir plānā, bet kad tas tiks realizēts, nezinām. Tas nav saistīts arī ar pašreizējiem A11 ceļa seguma atjaunošanas darbiem. Pirmais etaps varētu būt līdz Bernātiem, bet vispār veloceļiņš ir iezīmēts līdz pat Rucavai.

Papildina Vita Liepiņa: ir jāsaprot, ja runājam par posmu Nīca – Bernāti, tā ir kārtīga gatavošanās un tas būtu ļoti, ļoti dārgi un uz šo brīdi mēs, protams, nevaram to īstenot. Bet sākums ir daudzsološs, un, ja par to tiek runāts, tas jau ir labi. Gaidīsim, kas būs tālāk.

3. NĪCAS NOVADA UZŅĒMĒJDARBĪBAS ATBALSTA STRATĒGIJA 2018 – 2030 UN RĪCĪBAS PLĀNS

Vita Liepiņa: pirmkārt, gribu izskaidro, kāpēc līdz 2030. gadam. Tas ir tikai tā iemesla dēļ, lai sasaistītu šo plānošanas dokumentu ar Nīcas novada attīstības plānošanas dokumentiem un arī ar nacionālas nozīmes plānošanas dokumentu, kas ir Latvija 2030. Stratēģija ir tapusi kākārtīgs darba materiāls gan jums uzņēmējiem, gan mums, kas ir arī papildināms. Ar stratēģijas saturu var iepazīties gan Nīcas novada mājaslapā, uzņēmējdarbības sadaļā, gan arī drukātā veidā Nīcas bibliotēkā.

Zīmīgs iemesls, kādēļ stratēģija tapa ir skaitļi. 30% izsaka viedokli, ka ir apmierināti ar uzņēmējdarbības vidi novadā. 70% pretēji, - nav apmierināti. Domājams, ka šie skaitļi ir arī pavisam reāli, jo Nīcas novads ir tikai sākumposmā. Ja ņemam par piemēru kaimiņu novadu (Grobiņu), tad viņiem uzņēmējdarbības stratēģija beidzās. Viņi jau ir veselu posmu nogājuši, bet mēs tikai sāksim šo savu pirmo posmu iet, tāpēc mums ir uz ko tiekties.

Šīs stratēģijas izstrādes posmā ir radies viens no galvenajiem materiāliem – Rīcības plāns. Tā ir mūsu katra iespēja līdzdarboties – nākt ar ierosinājumiem, problēmām, jo šis dokuments ir atvērts un elastīgs dokuments. Šāda dokumenta izstrāde ir pašvaldības iniciatīva, tā izstrāde nav noteikta likumā kā obligāta, tāpēc arī tajā iekļautas mums svarīgākās tēmas/sadaļas/plānotās darbības.

Stratēģijā iekļauti trīs galvenie virzieni: (1) atbalsta programmas izveide, (2) industriālo zonu izveide un (3) vietējo produktu un pakalpojumu attīstība, virzība tirgū. Ar to nav jāsaprot, ka kāds no Attīstības nodaļas jums rakstīs biznesa plānus, projektus vai veidos jūsu vietā pakalpojumus. Ir jāsaprot, ka mēs esam atbalsta punkts, kurš palīdzēs rast pareizo virzienu. Un jau ir jūtami vairāki impulsi gan no tūrisma komisijas, gan no uzņēmēju grupas, kas ir ļoti pozitīvi. Jo vairāk mēs nāksim kopā, jo vairāk uzņēmēji nāks kopā savā starpā, jo lielāks spēks tajā visā būs. Un pēc gadiem, rezultāts varētu būt pretējs. 70% teiks, ka ir apmierināti ar uzņēmējdarbības iespējām un vidi Nīcas novadā, bet tikai 30% paudīs vēl kādu nepatiku.

Vita Liepiņa izsaka arī aicinājumu nākt un jautāt par aktuālajiem jautājumiem, problēmsituācijām saistībā ar uzņēmējdarbību Nīcas novadā, kā arī skatīt Nīcas novada mājaslapā uzņēmējdarbības sadaļu, kur ir apkopota uzņēmējiem aktuāla informācija par atvērtiem fondiem, projektu iespējām u.c.

Komentārs no zāles: vai Attīstības nodaļa gaida tikai priekšlikumus un iniciatīvu no uzņēmējiem vai arī pati iesaka, kur un ko attīstīt? Tā kā jums ir kaut kāda informācija, varbūt jūs varat uzņēmējiem piedāvāt kādas iespējas un idejas ko darīt?

Vita Liepiņa: es gribētu šo iespēju - pirmajam izrādīt iniciatīvu - tomēr atstāt uzņēmēju ziņā. Lielisks piemērs ir projekts, kurš jau ir guvis Lauku atbalsta dienesta finansiālu atbalstu un kurā plānota Jūrmalciema Tīklu mājas pārbūve. Projekts paredz Tīklu mājas dažādošanu. Pirmais stāvs paliek apsaimniekošanā zvejniekiem, kur viņi veic visas savas zvejniecības procesam nepieciešamās darbības kā līdz šim. Savukārt 2. stāvā saimnieko kultūra, senlietu krātuve. Tur norisinās izstādes, radošās

darbnīcas, ir skatu platforma uz jūru un citi labumi. Kā Jūs domājat? Kas šajā brīdī būtu uzņēmējam jādara? Pašvaldība pārbūvē māju, kas ir gatava ekspluatēšanai. Pilnīgi jauna un sakopta vieta. Vai tiešām pašvaldībai būtu jāsaka priekšā, ar ko uzņēmējam nodarboties? Vai tomēr pašam uzņēmējam ir jāizrāda iniciatīva un vēlme darboties? Mēs varam uzņēmējam sniegt dažāda veida atbalstu, bet mēs nevaram viņa vietā pelnīt.

No zāles: ir milzīgs prieks, ka Nīcas novadā pēc ilgiem laikiem ir cilvēks, Vita, kurš ievieš uzticamības sajūtu. Nīcas novada domē tas sen bija pietrūcis. Gribētu vērst uzmanību, ka, manuprāt, uzņēmēji visvairāk cīnās ar birokrātiju, ar normām, kuras likums liek ievērot. Un ieteikums pašvaldībai, tā kā normas ir “no - līdz”, nepiemērot maksimālās prasības, bet atrast vidusceļu starp cilvēcību, sapratni un likumu, jo šeit dzīvojam tikai un vienīgi mēs paši, ne jau tie likumdevēji.

4. ATVĒRTĀ PANEĻDISKUSIJA AR SPECIĀLISTIEM PAR TŪRISMA NOZARI UN BŪVNICĪBU NĪCAS NOVADĀ

Paneļdiskusijā piedalās:

- Ekonomikas ministrijas būvniecības departamenta direktora vietnieks (turpmāk, - *EMBD direktora vietnieks*);
- Latvijas arhitektu savienības pārstāve/arhitekta (turpmāk, - *LAS pārstāve*);
- Nīcas novada domes arhitekts (turpmāk, - *NND arhitekts*).

Uzņēmējiem pirms šīs tikšanās bija iespēja iesūtīt Attīstības nodaļas vadītājai jautājumus, uz kuriem uzņēmēji vēlas saņemt atbildes paneļdiskusijas laikā. Kopā tika saņemti vairāki jautājumi, uz kuriem tad arī speciālisti diskusiju veidā atbildēja.

Kā topošajam tūrisma uzņēmējam izvēlēties izdevīgāko naktsmītnes formu (publiskās pieejamības prasību (PPP) ziņā) - viesnīca, motelis, brīvdienu māja, telšu vieta, kempings, stāvvieta, kafejnīca, pludmales restorāns, nomas pakalpojumu punkts u.tml.?

Kurš nosaka PPP apjomu (no - līdz) - pasūtītājs, arhitekts, būvvalde? Kādi likumi reglamentē prasību diapazonu??

LAS pārstāve: jebkurai pašvaldībai ir teritorijas plānošanas dokumenti, un arī Nīcas novada domei ir savs Teritorijas plānojums 2013.-2025. gadam. Šis dokuments ir publiski pieejams ikvienam un tajā ir noteikts Nīcas novada teritorijas funkcionālais zonējums, attiecīgi teritorijas atļautā izmantošana. Katrā funkcionālajā zonā noteikts - ko/kur drīkst būvēt, ievērojot pašvaldības plānoto, un arī tas nav “akmenī iecirsts”. Ir dažādi veidi, kā var grozīt funkcionālo zonējumu. Teritorijas plānojums ir tapis ar iedzīvotāju iesaisti (sabiedriskā apspriešana izstrādes gaitā) un tajā ir sabalansētas katra privātās vēlmes ar plašākām sabiedrības interesēm, tāpēc tas ir jāievēro, izvēloties uzņēmējdarbības vietu.

Komentārs no zāles: ko nozīmē publiskā pieejamība?

EMBD direktora vietnieks: publiskā pieejamība ir plašāks jēdziens nekā vides pieejamība. Vides pieejamības prasības ir definētas arī būvnormatīvos, bet 2017. gadā veiktajos grozījumos Būvniecības likumā, lai visiem būtu nepārprotami skaidri, ir precizēts, ka vietējā būvvalde vides pieejamības jomā ir tiesīga saskaņot atkāpes (Būvniecības likuma 12. panta, 3. daļas 6. punkts): “Būvvalde atbilstoši savai kompetencei izskata alternatīvus tehniskos risinājumus vides pieejamības nodrošināšanai, ja nepieciešams, lūdzot attiecīgās jomas nevalstisko organizāciju ekspertu viedokli gadījumos, kad būvprojektā nav iespējams ievērot būvnormatīvu tehniskās prasības”.

"Alternatīvo tehnisko risinājumu un atkāpju saskaņojumu vai pamatojumu ietver būvniecības dokumentos vai pievieno tiem." (Būvniecības likuma 9.¹ panta 11.daļa).

Praktiski, ja uz vietējo Būvvaldi ierodas pasūtītājs ar lūgumu saskaņot vides pieejamības atkāpes, Būvvalde ir tiesīga izlemt pati, neprasot nevienam, par šo atkāpju saskaņošanu. Nepieciešamības gadījumā, Būvvalde var vērsties pēc padoma pie nevalstisko organizāciju ekspertiem. Šim nevalstisko organizāciju viedoklim ir tikai konsultatīvs raksturs.

Vita Liepiņa: vai ir kādas obligātās vides pieejamības prasības, kuras tomēr ir jāievēro un no kurām nevar atkāpties?

EMBD direktora vietnieks: attiecībā uz vides pieejamību ir iespējama pilna atkāpe, un tā ir ekskluzīva Būvvaldes kompetence to noteikt. Ja Būvvalde atsaka šo tiesību izmantošanu, ir jāargumentē, kāpēc atkāpju saskaņošana ir atteikta. Būvniecības likuma 9.1 panta 7. daļā ir noteikts, ka Būvvalde var saskaņot atkāpes no būvnormatīvos noteiktajām jau tā minimālajām vides pieejamības prasībām.

Vita Liepiņa: vai Būvvalde var vienpersoniski, bez domes lēmuma, pieņemt šādas atkāpes?

EMBD direktora vietnieks: jā.

Vita Liepiņa: kādā veidā tad mēs regulēsim, kam saskaņot šīs atkāpes un kam nē? Vai būs iespējams nodrošināt visiem vienlīdzīgas iespējas?

LAS pārstāve: jautājums ir par to, kas ir atkāpe. Jebkura atkāpe nenozīmē, ka mums vajadzētu pilnībā ignorēt vides pieejamības prasības. Nevienā Latvijas būvnormatīvā nav rakstīts, - lai viesnīca normāli darbotos, uz 2. stāvu ir jāved liftam ar kravnesības ietilpību vai ko tamlīdzīgu. Ir skaidrs, ka neviena lauku māja neko tādu neīstenos. Ir rakstīts, ka ir, jābūt nodrošinātai iespējai nokļūt 2. stāvā. Nevienš neaizliedz būt pietiekami radošam, un izstrādāt dažādas alternatīvas idejas. Ir ēkas, kurās šī vides pieejamība ir obligāta, piemēram, aptiekas vai slimnīca, bet viesu māja noteikti nav šajā pašā kategorijā. Ir jāmeklē alternatīvas, principiāli risinājumi.

NND arhitekts: Ja ir ierakstīts būvatļaujā projektēšanas nosacījumos, ka jānodrošina vides pieejamība, tad projektētājam, kuram ir obligāti un saistoši Latvijas būvnormatīvi, par ko viņš arī parakstās savā apliecinājumā, ir tiesības kopā ar pasūtītāju piedāvāt šos alternatīvos risinājumus un lūgt Būvvaldei šo risinājumu/ atkāpju saskaņošanu.

Gribētu uzsvērt, ka šīs prasības nav nemaz tik pārmērīgas un neiespējamā. Ir stingrākas prasība lielajām, publiskajām ēkām, bet, kas attiecas uz mazajām tūrisma mītnēm, tad ir jāvadās pēc dzīvojamo ēku normatīva (Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 211-15 "Dzīvojamās ēkas"), kur ir pateikts, ka tūrisma mītnēs, kur kopējā platība nav lielāka par 150 m², kas ir mazstāvu dzīvojamās ēkās, vides pieejamību projektē atbilstoši dzīvojamo ēku prasībām. Ja paredzētas divas līdz piecas tūristu mītnes, kuru ēkas kopējā platība nav lielāka par 150 m², vides pieejamība ir jāparedz vismaz vienā no ēkām. Ja paredzētas vairāk par piecām tūristu mītnēm, kuru ēkas kopējā platība nav lielāka par 150 m², vides pieejamība jānodrošina vismaz 20% ēkās no kopējā ēku skaita. Vides pieejamība tāpat nozīmē, ka vides pieejamība ir nodrošināta ēkas ieejas mezglos, kā arī koplietošanas telpās: gaiteni, saimniecības telpas, kad projektē bez sliekšņiem un pakāpieniem un paredz pandusus, kuru platums ir 1,2m un slīpums ne lielāks par attiecību 1:20. Vējtverī projektē vismaz 1,5m dziļu un 2,2m platu. Tas arī viss. Nav nekādu prasību par speciāli aprīkotām tualetēm u.tml. Līdz šim nav bijis neviens gadījums, kad Nīcas novada būvvaldē būtu vērsies kāds projektētājs, kurš vēlas saskaņot

atkāpes vides pieejamību prasībās. Tomēr vēlos vērst uzmanību, ka Būvvalde vērtēs, lai būtu ievērotas cilvēciskas minimālās prasības, jo pilnībā izslēgt vides pieejamību nedrīkst.

LAS pārstāve: arhitektam/projektētājam ir jābūt konkrētiem argumentiem, kāpēc tiek prasīta atkāpe no normām, savukārt Būvvaldei ir jābūt pretimnākošai un atvērtai uz diskusiju. Ja Būvvalde nesaskaņo atkāpes, tad ir jābūt pamatojumam, kādēļ nē un jārisina situācija, jāpiedāvā kādi citi risinājumi.

EMBD direktora vietnieks: rezumējot šo, priekšlikums varētu būt apkopot Nīcas novada pašvaldības Attīstības nodaļai priekšlikumus, kas būtu jāmaina regulējumā attiecībā uz tūrisma mītnēm. Šobrīd ir plāns pārstrādāt ēku būvnormatīvus, tāpēc šis ir piemērots laiks, lai izteiktu priekšlikumus labojumiem/papildinājumiem. Tas netiek darīts katru gadu, bet tieši šis ir tas gads, kad būvnormatīvi tiek pārstrādāti, tāpēc aicinu visus iesaistīties.

Vai nedzīvojamās bēniņos drīkst būt logs un trepes uz tiem un kādām vajadzībām tie var tikt izmantoti?

Šis jautājums vairāk ir attiecināms Valsts zemes dienestam, bet te noteikti pirmkārt ir jādomā par ugunsdrošību. Ir ugunsdrošības normatīvs, kas nosaka, ka ir jābūt iespējai nokļūt uz jumta glābšanas darbu nodrošināšanai un glābšanas darbus nodrošina pa trepēm un atveramu jumta atvērumu. Ja atslēgas vārds ir "nedzīvojamās bēniņos", bet ir vēlme tur izmitināt viesus, tad tie jau ir apdzīvojami bēniņi, un tas savukārt nozīmē, ka tas būs mansarda stāvs – starp jumta norobežojošajām konstrukcijām, ārsienām un augšējā stāva pārsegumu (bēniņos) izbūvēts stāvs (telpas ar iekšējo apdari), kuram ir noteikts lietošanas veids. Vēl pastāv tāds jēdziens kā "tehniskie bēniņi", - tehniskais stāvs – stāvs inženieriekārtu un tīklu izvietošanai, kas var atrasties ēkas apakšējā daļā (tehniskā pagrīde), vidējā daļā vai augšējā (tehniskais jumta stāvs, tehniskie bēniņi) daļā.

Vai vienā īpašumā var būt vairākas dzīvojamās mājas?

Apbūves blīvuma, apbūves intensitātes un brīvās teritorijas rādītāji atsevišķām apbūves teritorijām ir noteikti Nīcas novada TIAN (Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu) atbilstošajās nodaļās. Nīcas novadā jāskatās funkcionālā zona, lai noteiktu, cik daudz ēku var būt savā platībā: <http://www.nica.lv/wp-content/uploads/2009/08/Ter.-izmantosanas-un-apbuves-noteikumi.pdf>

Vai ir vajadzīgs saskaņojums no Būvvaldes, lai novietotu "jūras konteineri"?

Atbild ekspertis: ja konteiners nepārsniedz 25m² (apbūves laukums), tad nē, jo tā skaitās mazēka, kuras novietošanai ir nepieciešams paskaidrojuma raksts. Paskaidrojuma raksts ir visvienkāršākā procedūra, jo tas principā nozīmē, ka ir vienkārši jāuzrāda/ jāinformē Būvvalde, kurā vietā būve tiks novietota un cik liela viņa būs. Taču te jāskatās kontekstā arī ar citiem Nīcas novada TIAN (Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi), vai tie neuzliek ierobežojumus.

*Piezīme: Nīcas novada teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 34. punkts nosaka: "Aizliegts izmantot jebkādas ceļojuma treilerus, kravas konteinerus un vagoniņus kā dzīvojamās telpas vai citai lietošanai, izņemot gadījumus, ja zemesgabalam ir būvlaukuma statuss vai speciāli labiekārtotos kempingos". Tātad, pareizā atbilde uz jautājumu, Nīcas novada kontekstā, būtu: konteiners nav ēka, būvvalde nesaskaņo tā novietošanu. Konteineru novietošanas atbilstību Nīcas novada teritorijas atļautai izmantošanai kontrolē pašvaldības policija (saskaņā ar Nīcas novada TIAN).

Vai es varu kā naktsmītni piedāvāt savu šķūni vai citas palīgēkas un reklamēt tās booking.com?

Ne pašvaldība, ne Būvvalde nav tiesīga ierobežot to, kādā veidā un kur jūs popularizējat un piedāvājat tirgū savu saimniecisko darbību. Šeit vairāk ir jādodomā par to, cik pareizi un korekti ir izmitināt cilvēkus nedzīvojamās ēkās. Vai Jūs, izmitinot tūristus šķūnī, spējat garantēt viņu drošību? Vai šķūnis ir ugunsdrošs u.tml. Būvnoteikumi nosaka, ka ekspluatācijā pieņemto būvi drīkst izmantot tikai atbilstoši projektētajam lietošanas veidam.

Vai savu MDZ varu izīrēt kā brīvdienu māju un vai tai ir jāpiemēro PPP vai nav?

Savu dzīvojamo māju var izīrēt, tā nav jāpiedāvā kā brīvdienu māja un līdz ar to dzīvojamai mājai nav jāpiemēro vides pieejamības prasības. Būvnoteikumi nosaka: būve projektējama, būvējama un ekspluatējama atbilstoši tās lietošanas veidam, turklāt tā, lai nodrošinātu tās atbilstību būtiskām prasībām būvēm.

Vai palīgēkām ir jāmaina lietošanas veids uz tūrismu un kāda procedūra jāiziet?

Katrai telpai atšķiras tehniskās prasības. Jautājums, vai telpa atbilst jau tām prasībām/ lietošanas veidam, uz kuru jūs gribat pāriet, tad saskaņo ar būvvaldi un jāmaina ēkas lietojuma veids – ar pārbūvi vai bez pārbūves, attiecīgi iesniedzot būvvaldē būvnoteikumos noteiktos būvniecības ieceres dokumentus. Vai ēkas lietojuma veida maiņai nepieciešams veikt pārbūvi, uz to atbildi sniegs uzaicināts būvspeciālists. Ja iespējama ēkas lietojuma veida maiņa bez pārbūves, tad procedūra vienkārša un neprasa daudz laika. Ja jāveic pārbūve, tad ir sarežģītāk, jāizstrādā būvprojekts ēkas pārbūvei. Būvspeciālists ir tas, kurš pateiks, kādā veidā lietošanas mērķi palīgēkai mainīt.

Izmaksu jautājums - kādas ir profila maiņas izmaksas un kā pēc maiņas izmainās NĪ nodoklis?

Izmaksas profila maiņai katrā gadījumā būs savādākas, atkarībā no tā cik lielā mērā nepieciešama pārbūve, lai tā atbilstu publiski lietojamas ēkas prasībām. Publiskā funkcija vienmēr nozīmē, ka NĪN pieaugs. Publiskā ēka ir viss, kas ir paredzēts saimnieciskās darbības veikšanai. Komersanta īpašumā esošiem objektiem nekustamā īpašuma nodokļa likme ir 1,5 procenti no ēkas kadastrālās vērtības.

Vai ir kādi atvieglojumi mehānismi profila maiņai - vienkāršota renovācija vai tml.?

Ēkas lietošanas veida maiņa bez pārbūves ir vienkāršota procedūra. Ēkas lietošanas veida maiņai ar pārbūvi ir jāizstrādā būvprojekts. Pieaicināts būvspeciālists pateiks, kādā veidā iespējams mainīt ēkas profilu.

Ja ļoti pieaug NĪN, vai pašvaldība var tam piemērot sezonalitāti, jo tūrisms ir tikai 2/3 mēnešus gadā? Kāda ir būvvaldes kompetence izlemt šos jautājumus? Kādi likumi to regulē?

Nekustamā īpašuma nodokļa likmju un nodokļa atvieglojumu noteikšanas principus pašvaldību saistošajos noteikumos nosaka likuma par "Nekustamā īpašuma nodokli" 3.¹ pants. Nekustama īpašuma nodokļa atvieglojumus ir tiesīga noteikt pašvaldība, ne Būvvalde.

Būvinspekcijas apmeklējuma regulējums - vai būvinspektors var ienākt manā zemē, manā mājā ar mani to nesaskaņojot? Kādas likuma normas jāievēro šādos gadījumos?

Jā, būvinspektoram ir tiesības ieiet īpašumā, pārbaudīt vai būvniecība tiek veikta likumīgi. Ja mājai ir žogs, tad var apstaigāt. Ja persona nenodrošina būvinspektoram tiesības iekļūt īpašumā apskatīt un pārbaudīt būvi, būvobjektu, tad iekļūt var izmantojot aizvietotājizpildi (policiju). Un būvinspektoram

ir tiesības apmeklēt arī ekspluatācijā esošās būves, lai kontrolētu ēku ekspluatācijas atbilstību normatīvajiem aktiem, to drošību. Būves īpašniekam tās ekspluatācijas laikā, ēka jāuztur tādā stāvoklī, lai tā atbilstu Būvniecības likumā noteiktajām būtiskām prasībām būvēm. Ja īpašnieks neiznāk uz dialogu, galējais spēks ir tiešais spēks. Privātīpašums nav absolūtās tiesības. Regulējums saimnieciskajiem darbības veicējiem visiem ir viens, viesu māja ir tas pats, kas Rimi lielveikals. Būvinspekcijai nav jāsaskaņo savs apmeklējums ar Rimi lielveikalu. Ja mājai ir žogs, un īpašnieks liek šķēršļus būvinspektoram un neiznāk uz dialogu, tad būvinspektoram ir atļauts arī kāpt pāri žogam. Personas, kuras kavē būvinspektora tiesību īstenošanu, saucamas pie likumā noteiktās atbildības.

Vai BI var ietekmēt VNI aģentūru par tās apsaimniekošanā esošajiem nesakoptajiem un vidi degradējošajiem īpašumiem?

Būvvaldei nav tādas tiesības. To var darīt pašvaldība.

Vai autoruzraudzība ir obligāta?

Ir noteikti gadījumi, kad jāveic autoruzraudzība, citos gadījumos izvēlas pasūtītājs. Autoruzraudzības nepieciešamību reglamentē MK noteikumi Nr. 500 "Vispārīgie būvnoteikumi".

105. Autoruzraudzību veic:

105.1. valsts aizsargājamiem kultūras pieminekļiem, otrās un trešās grupas ēkām (izņemot viena vai divu dzīvokļu dzīvojamās ēkas un palīgēkas) pilsētībūvniecības pieminekļa teritorijā un tā aizsardzības zonā atbilstoši teritorijas plānojumam;

105.2. trešās grupas jaunbūvējamām, restaurējamām un pārbūvējamām būvēm, ja būvniecībai nepieciešama būvatļauja;

105.3. otrās grupas būvēm, ja būvniecībai nepieciešama būvatļauja:

105.3.1. publiskām jaunbūvējamām, restaurējamām un pārbūvējamām ēkām;

105.3.2. jaunbūvējamām dzīvojamām ēkām (izņemot viena vai divu dzīvokļu dzīvojamās ēkas);

105.4. būvēm, kurām ir veikts ietekmes uz vidi novērtējums.

Zināms kāpēc cilvēki baidās sakārtot dokumentāciju nelikumīgām būvēm - 1. Tas ir dārgi; 2. Bailes, ka būves var tikt nojauktas; 3. prasības ir pārāk sarežģītas un reizēm pretrunīgas veselajam saprātam. Jautājums, ja ir saņemts BI apsekojuma akts un ir konstatēta nelikumīga būve un ir sastādīts pasākumu plāns esošas ēkas legalizācijai BI jāiesniedz:

1) projekts minimālā sastāvā;

2) esošās ēkas apsekojuma akts;

3) pēc tam projekts ar visām sadaļām - BK, AV, Vājstrāvu tīkliem ŪK;

4) pretestību mērījumiem, termoaudits;

5) dokumenti par būvnieku (darbu apdrošināšana, sertifikāti, jāpilda būvdarbu žurnāls);

6) jāizņem būvatļauja, jāsamaksā nodeva;

7) Jānodod ekspluatācijā.

Ņemot vērā, ka ēkas var būt 5, 10 vai 20 gadus vecas, daļa šo prasību ir nesaprātīgas, nevajadzīgas un dārgas, un tieši tas ir par iemeslu tam, kāpēc iedzīvotāji izvairās lietas sakārtot. Kādi ir iespējamie risinājumi, lai šīs situācijas atvieglotu pašvaldības kompetences ietvaros?

Ir jāizstrādā būvniecības dokumentācija atkarībā no ēkas sarežģītības pakāpes un tās lietojuma veida. Ēkai jāatbilst Būvniecības likumā noteiktām būtiskām prasībām būvei. Ēkai jābūt drošai ekspluatācijā. To var noteikt būvspeciālists, veicot ēkas tehnisko apsekošanu un sniedzot atzinumu. Būvprojekts ir nepieciešams, lai ēkai izgatavotu inventarizācijas lietu un pieņemtu to ekspluatācijā. Ēkas ekspluatācijā pieņemšanas akts ir viens no veidiem kā ēku reģistrēt zemesgrāmatā – reģistrēt īpašumtiesības. Vārdu salikums "ēkas legalizācija" netiek lietots normatīvajos aktos.

Vai būvvaldei ir konsultējoša funkcija?

Būvvalde sniedz konsultācijas.

Tikšanās noslēgta **2018. gada 8. jūnijā, plkst. 19.**³⁰

Protokolēja I. Taurinskaite
Nīcas novada domes Attīstības nodaļas projektu vadītāja